

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рж р 152/2015
16.09.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у ванпарничном поступку предлагача И.Б.П. из З., Р.С. из З., В.Ш. из К., Б.И. из Б.Т. и Б.М. из Б.Т., које све заступа А.Х., адвокат из Б.Т., поводом захтева ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Новом Саду Р4 р 66/15 од 12.06.2015. године, у седници већа одржаној 16.09.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба предлагача и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Апелационог суда у Новом Саду Р4 р 66/15 од 12.06.2015. године, у ставу трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев предлагача за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Р4 р 66/15 од 12.06.2015. године, ставом првим изреке, утврђено је да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Основним судом у Суботици, Судска јединица Бачка Топола П1 190/14. Ставом другим изреке, наложено је Основном суду у Суботици, Судска јединица Бачка Топола да предузме одговарајуће мере како би се поступак окончао у најкраћем року. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев предлагача за исплату накнаде за повреду права на суђење у разумном року у износу од 200.000,00 динара, као неоснован.

Против наведене одлуке предлагачи су благовремено изјавили жалбу из свих законских разлога, из чије садржине произлази да је изјављена у односу на став трећи.

Одлучујући о жалби предлагача, на основу члана 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08 ... 101/13), Врховни касациони суд је испитао побијано решење, применом члана 386. у вези члана 402. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), на основу члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ број 25/82 ... „Службени гласник РС“ број 46/95 ... 46/14) на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, па је нашао да је жалба предлагача неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП на које Врховни касациони суд, као другостепени суд у овом поступку, пази по службеној дужности.

Према разлозима побијане одлуке предлагачи су поднели пред Апелационим судом у Новом Саду 26.01.2015. године захтев за заштиту права на суђење у разумном року у поступку који се води пред Основним судом у Суботици, Судска јединица Бачка Топола П1 бр. 190/14. У захтеву су предлагачи тражили да се утврди да им је повређено право на суђење у разумном року, да им се суди у разумном року и тужиоцу обезбеди судску заштиту и да му досуди на име нематеријалне штете новчану накнаду у износу од 200.000,00 динара. У захтеву се, између осталог, наводи да су предлагачи у својству тужиоца поднели почетком 2009. године против тужене АД З. из З. пред првостпним судом тужбу ради исплате средстава распоређене добити из зараде, те како наведени поступак траје више од шест година и није окончан, то подносе овај захтев.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, Апелациони суд у Новом Саду, као непосредно виши суд у односу на Основни суд у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи је прибавио предмет Основног суда у Суботици, Судска јединица Бачка Топола П1 190/14 и утврдио да су тужиоци, овде предлагачи, поднели тужбу дана 12.06.2009. године против тужене АД З. ради исплате добити. Апелациони суд у Новом Саду је увидом у наведени предмет побијаним решењем утврдио све даље процесне радње које су предузете од стране суда, као и активност учешћа тужилаца, овде предлагача и туженог, те је утврдио да парнични поступак још увек није окончан. Од момента подношења тужбе до дана подношења захтева поступак траје пет година, те како се ради о радном спору који је по својој природи хитан, то је Апелациони суд у Новом Саду закључио да је предлагачима повређено право на суђење у разумном року и наложио је првостепеном суду да у најкраћем року оконча поступак. Предлагачима није досудио примерену накнаду сматрајући да примерена накнада не мора увек бити изражена у новцу, те да у овом случају представља утврђење повреде права на суђење у разумном року и налагање првостепеном суду да оконча поступак у што краћем року, те да је то довољно да се постигне адекватно и правично задовољење предлагача.

Испитујући основаност жалбе, Врховни касациони суд је закључио да је Апелациони суд у Новом Саду правилно одлучио када је одбио захтев за досуђивање примерене накнаде.

Неосновани су жалбени наводи предлагача да је првостепени суд приликом одбијања захтева за примерену накнаду погрешно применио материјално право.

Наиме, одредбом члана 8б став 1. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС" бр. 116/08, ... 101/13), прописано је да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року. Чланом 8в истог Закона, предвиђено је да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.

Основна сврха захтева за заштиту права на суђење у разумном року јесте убрзање поступка и окончање у разумном року. Ово је по својој правној природи пре свега притужбена мера којом се захтева убрзање поступка и утврђење повреде права. Накнада за повреду права на суђење у разумном року досуђује се само уколико су за то испуњени услови, односно ако је дуго трајање поступка код предлагача изазвало неизвесност у погледу решавања његовог права у дужем периоду. По оцени Врховног касационог суда, правилно је Апелациони суд у Новом Саду одбио захтев предлагача за одређивање примерене накнаде, имајући у виду да примерена накнада у овом случају представља утврђење повреде права на суђење у разумном року и налагање првостепенем суду да основни поступак оконча у што краћем року, што је за сада довољно да се постигне адекватно и правично задовољење предлагача, због чега је одбијен захтев за накнаду у новцу. Зато су неосновани жалбени наводи предлагача да не може представљати адекватну сатисфакцију утврђивање саме повреде права, те да им припада нематеријална штета.

Из наведених разлога, неосновано жалбом предлагач побија одлуку Апелационог суда у Новом Саду.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе у жалби предлагача, али је нашао да су неосновани и не утичу на правилну одлуку Апелационог суда у Новом Саду.

На основу члана 401. тачка 2. Закона о парничном поступку и члана 8б став 3. и 8в Закона о уређењу судова, у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци у ставу првом.

Одлука као у ставу другом изреке донета је применом члана 165. став 1. ЗПП, у вези са чланом 28. ЗВП, јер предлагачи нису успели у жалбеном поступку.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић,с.р.**